

ΘΕΑΤΡΑ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝΟΣ

ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

(Fontaine).

Είγε καὶ ὁ μεσαιὼν τὰ θεάτρα καὶ τὰς δραματικὰς παραστάσεις του, ὡς καὶ ἡμεῖς· ἀλλὰ τὰ παριστανόμενα ἔργα, καὶ οἱ ἡθοποιοὶ, καὶ ὁ τόπος τῆς σκηνῆς ἦσαν ὅλως διάφορα.

Συνήθως ἐλαμβάνετο ὡς ἀντικείμενον τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ Γέννησις· ἐνίοτε, ἀλλὰ σπανιώτερον, ἡ ἱστορία ἐνὸς μάρτυρος. Τοῦτο ἐκαλεῖτο μυστήριον. Δὲν ἐτελεῖτο ἐν Παρισίοις ἐορτὴ ἀξία λόγου ἄνευ μυστηρίου. Ὁ λαὸς προσέτρεχεν ἄθροος καὶ ἠχελοῦναι τὰς περιπετείας τοῦ δράματος μετὰ περιπαθοῦς ἐνδιαφέροντος.

Οἱ ἡθοποιοὶ οἱ παριστάνοντες τὰ μυστήρια ἀπατέλουν ἰδίαν ἐδελφότητα. Οἱ ἀδελφοὶ τῶν παθῶν ὑπῆρξαν πάντοτε διάσημοι. Ἐφεραν τὸ ὄνομα αὐτὸ, καθόσον παρίστανον ἀποκλειστικῶς μόνον τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ. Μετέβαινον ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, παρέχοντες πανταχοῦ τὸ αὐτὸ θέαμα, καὶ ἐπανελάμβανον ἐνίοτε αὐτὸ ἐν τῇ αὐτῇ πόλει μετὰ ὀλιγοήμερον διακοπῇ. Συνέβαιεν οὕτω ἕκαστος ἡθοποιὸς νὰ διέρχεται τὸν βίον του παίζων πάντοτε τὸ αὐτὸ πρόσωπον καὶ κατέληγεν ἐνσαρκαζόμενος ὅπως δὴ ποτε τὸ μέρος του· τὸ κοινὸν δὲν ἐβαρύνετο τὸ παράπαν, καθόσον εἶχον τότε ὀλιγωτέρας ἰδέας, ὀλιγωτέρας διασκεδάσεις καὶ περισσοτέραν ἀρέλειαν. Ἀλλὰ καὶ τὴν παράστασιν ἐνὸς μυστηρίου ἦτο συμβεβηκός, εἰδὸς τι ἐορτῆς ἐθνικῆς.

Ἀπὸ τῆς προτεραιᾶς οἱ ἡθοποιοὶ, ἐνδεδυμένοι τὰς θεατρικὰς των στολὰς, περιέρχοντο τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, ἀγγέλλοντες ὀλίγην προγραμμάτω τὸ θέαμα. Ἡ σκηνὴ ἐστήνετο ἐν ὑπαίθρῳ, εἰς τὴν μεγαλειτέραν πλατεῖαν τῆς πόλεως. Τὴν ὠρισμένην ὥραν κύματα λαοῦ εἰσέρχων ἀπὸ τῶν γειτονικῶν ὁδῶν τὰ παράθυρα καὶ οἱ ἐξώσται ἦσαν κατάφορτοι ἀπὸ θεατᾶς· ἀπὸ ἀποστάσεως πολλῶν λευγῶν ἐκ τῶν περὶ ἤρχοντο πολλοί. Οὐδόλως ἐδυσκολεύοντο αἱ δημοτικαὶ καὶ ἁστυνομικαὶ ἀρχαὶ νὰ καταστήσωσι πομπαῖς τοὺς στολισμοὺς καὶ τὰ ἐνδύματα· ἐτελεῖτο εἶδος διαγωνισμοῦ μετὰ τῶν πόλεων, τίς θὰ ἔχη τὸν καλλίτερον θίασον καὶ θ' ἀναπτύξῃ μεγαλειτέραν πολυτέλειαν.

Οἱ πλείστοι τῶν ἡθοποιῶν ἐλάμβανον τὸ μέρος των ὑπὸ σπουδαίαν καὶ σοβαρὰν ἐποψίν, τύπον ἥτο ζωηρὰ ἡ πίστις τῶν ἀνθρώπων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης· ἐγγέλων, ἑλκασίον πραγματικῶς καὶ δι' ἴδιον λαγαρισμόν· οἱ δὲ θεαταὶ δὲν συνεκινεῖντο καὶ αὐτοὶ ὀλιγώ-

τερον. Ὅταν ὁ Ἰούδας ἐπρόδιδε τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, πάντες οἱ παριστάμενοι ἐν χορῷ τὸν ἐκάλυπτον ὕδρεων καὶ λουιδριῶν· ὅταν οἱ δῆμιοι ἤγειρον τὸν σταυρόν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἄθροιστος ὁλοκώτατος ἦτο στερεῶς προσδεδομένος διὰ σχοινίων, ψιθυριστὸς ἀποστροφῆς καὶ λύπης διέτρεχεν ὁλόκληρον τὴν συνέλευσιν. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ γηραιότεροι στρατιῶται ἐδάκρυον. Πολλάνκις ἡ παράστασις ἐνὸς μυστηρίου ἐπανέφερεν εἰς τὴν εὐθείαν ὁδὸν εὐλογώτερον μιᾶς διδασχῆς ψυχᾶς ὀλισθησάσας. Ἦτον αὕτη ἡ ἠθικὴ τοῦ εὐαγγελίου ψηλαρητῆ, προσπίπτουσα εἰς τὰς αἰσθήσεις.

Παρατηρήθησαν παραστάσεις διαρκέσασαι ἐπὶ πολλὰς κατὰ συνέχειαν ἡμέρας, χωρὶς τὸ ἀκροατήριον νὰ φανῇ κεκοπικώς. Οἱ θεαταὶ ἐστρατοπέδευον περὶ τοῦ θεάτρου· ἔστηνον σκηνὰς καὶ ἐκοιμῶντο ἐκεῖ. Ἰδρύετο πόλις ἐκ τοῦ προχείρου· διέρχοντο τὴν νύκτα ὄνειρευόμενοι τὴν ἀπιστίαν τοῦ Ἰούδα καὶ τὴν δειλίαν τοῦ Ἡρώδου, καὶ τὴν ἐπαύριον, ἅμα τῇ αὐγῇ, ἡ συνέλευσις προσεκτικῶς συνωθεῖτο περὶ τοὺς ἡθοποιούς, μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας καὶ τοῦ αὐτοῦ ζήλου.

Μετὰ τὴν ἀνάληψιν, καὶ ἐνῶ τὰ πάντα ἐφαίνοντο περαιωθέντα, ἀνεπήδα αἶφνης ἀπὸ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς ὁ διάβολος μετὰ τὰ κέρατά του καὶ ἀπῆγεν ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸν Ἰούδαν, τὸν Ἡρώδην καὶ τοὺς δαίμονας.

Ἐνίοτε, ἐκτὸς τοῦ σοβαροῦ, τοῦ πανθίμου, τοῦ μεγάλου δράματος, τὸ ὁποῖον ἐτήρει κατὰ προτίμησιν τὸ ὄνομα τοῦ μυστηρίου καὶ οὐτινος ἡ ὑπόθεσις ἐλαμβάνετο πάντοτε ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης, οἱ ἀδελφοὶ παρίστανον καὶ ἑτέραν τινὰ παράστασιν, σχεδὸν ὅπως σήμερον μετὰ τὸ δράμα παριστάνεται μία κωμωδία, ἡ κωμειδύλλιον, ἢ ἄλλο τι μικρὸν ἔργον.

Τότε δὴ τότε συνέβαινον ἀστεῖσμοι ἀτελείωτοι, παντοῦμαι, στίχοι, μωρολογήματα καὶ ὁ λαὸς, ὅπως ἐλάμβανε μέρος εἰς τὴν τραγικὴν παράστασιν τοῦ μυστηρίου διὰ κραυγῶν ἐπιδοκιμασίας καὶ ὀργῆς, ἀνεμνησέτο ὡς αὐτῶς εἰς τοὺς κώμους καὶ τὰς ἀστειοτήτας καὶ ἡ σκηνὴ ἦτον ἐνίοτε ἐπίσης διασκεδαστικὴ ἐν τῇ πλατεῖᾳ ὡς καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ.

Καὶ εἰς τὰς ἡμέρας μας ἀκόμη ἐν Ἰταλίᾳ, εἰς τινὰς πόλεις, γίνονται λιτανεαὶ, καθ' ἃς ἐμφανίζεται ὁ Ἰησοῦς φέρων τὸν σταυρόν του καὶ εἰς τὴν διάβασιν του ὁ λαὸς μετὰ μεγάλων κραυγῶν ἐπιζητεῖ τὴν εὐλογίαν του καὶ κατὰ νουθεσίαν τοὺς δαίμονας του. Πρὸ τριάνοντα ἔτι ἔτων παριστάνοντο μυστήρια ἐν τῇ Βρετανίᾳ τῆς Γαλλίας. Ἐν ἰδίῳ καλούμενον Ἁγία Γενεβιέβη καὶ τελειόγον

διὰ τῆς τιμωρίας τοῦ ἀπίστου Γκολό, ἀπῆλθεν ἰδιαζούσης ὑπολήψεως, ἄνευ ἀνταγωνισμοῦ. Οἱ νέοι τοῦ χωρίου ἔφερον δύο ἵππους καὶ προσέδενον εἰς ἕκαστον αὐτῶν ἀνὰ μίαν κνήμην τοῦ τιμωρουμένου, μεθ' ἧς ἐξώθουν τοὺς ἵππους εἰς διευθύνσεις ἀντιθέτους. Ἄν καὶ τὰ σχοινία ἦσαν ἄρκετὰ μακρά, ὁ ὑπακρινόμενος τὸν Γκολό ἐκινεῖται τὴν ζωὴν του εἰς τὸ ἄγριον αὐτὸ παιγνίδιον. Παρέστη πολλὰς ἡ ἀνάγκη τῆς παρεμβάσεως τῆς ἐξουσίας πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ τιμωρουμένου· διότι οἱ δῆμιοι, παραφερόμενοι ὑπὸ τοῦ πάθους τοῦ μέρους των, ἦσαν ἱκανοὶ νὰ λάθωσι τὰ πράγματα ὑπὸ σπουδαίαν ἐποψίν καὶ στείλωσι τὸν ἀπίστον Γκολό νὰ παριστάνῃ μυστήρια εἰς τὸν ἄλλον κόσμον.

Ε. Σγ.

Η ΣΕΛΗΝΗ

Βεβαίως ἠκούσατε γιλιὰς ἐπαναλαμβάνουμένην τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ σελήνη ἐστὶ κόσμος ἐσθραμένος, ὅτι τὸ πᾶν ὑπνώττει ἐν αὐτῇ, καὶ ὅτι ὁ δυστυχὴς ἡμῶν δορυφόρος, ὡς πτώμα, βαίνει ἐν τῷ ἀπείρῳ καθὼς ἡ σφαῖρα τοῦ καταδίκου, σφύμενος ὑπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ γῆς. Ἐν τούτοις συνέβη τι τὸ ἀπικροῦν καὶ πῶς τὴν συκοφαντίαν κατὰ τῆς δυστοχοῦς ταύτης σφαῖρας, ἣν εὐλογοῦσι μὲν οἱ ἐρῶντες, καταρῶνται δ' οἱ λησταί.

Οἱ ἀστρονόμοι ἀνῆγγελλον ποτε μεταβολὴν τινὰ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς σελήνης, ὅπερ ἐμφαίνει ὅτι κίνησις τις συνέβη ἐν αὐτῇ· ἡ δὲ κίνησις καὶ ἐν αὐτοῖς ἔτι τοῖς ἀστροῖς προϋποθέτει τὴν ζωὴν. Τῆς δὲ κινήσεως ἀντηκούσης εἰς τὰς ἡρμιστείας δυνάμεις συμπεραίνει τις ὅτι ὁ ὄγκος τῆς σελήνης δὲν ἐψυγράνθη ἐντελῶς, ὡς ἐνομίζετο, καὶ ὅτι ἐν ταύτῃ ὑπάρχει τι τὸ παράγει τὰς ἐκρήξεις ταύτας. Ποῖα τίς ἐστὶν ἡ συμβαῖσα αὕτη μεταβολή; Γινώσκετε ὅτι ἡ τοπογραφία τῆς σελήνης, δηλαδή τοῦ μέρους ἐκείνου, ὅπερ εἰσρεταί περὶ τὴν γῆν, ἐστὶ γνωστὴν τοῖς πᾶσιν, ὑπάρχουσι δὲ γάρται αὐτῆς ἀκριβέστατοι, ἐν οἷς αἱ ἐξοχαί τε καὶ ἐσοχαὶ σημειοῦνται δι' ὀνομάτων ἀναμνησκόντων τὸ σχῆμα τοῦ τόπου καὶ τὴν δοξάν σοφοῦ τινος. Ἐπειδὴ δύναται τις νὰ διακρίνῃ καὶ νὰ περιγράψῃ τὰς συμβαινούσας μεταβολὰς, ἔπεται ἐκ παρατηρήσεων γενομένων πρὸ χρόνων, ὅτι πρὸς βορρᾶν τῆς θαλάσσης τῆς Ἡσυχίας, οὐχὶ μακρὰν τῆς θαλάσσης τῶν Κρίσεων, ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ θαλάσσῃ τῆς Γαλήνης πρὸς τὸ μεσημβρινοανατολικὸν μέρος τῆς λίμνης τῶν Ὀνείρων, ὁ γνωστὸς κρατὴρ ὑπὸ τὸ ὄνομα Λιναῖος, φαίνεται κατὰ

πολύ μεταβληθείς. Ἀκούσαντες με ἀναφέροντα λίμνες καὶ θαλάσσης, μὴ ὑπολάβετε ὅτι εἰσὶν ὅμοιοι τῶν ἡμετέρων τῶν περιουσιῶν γλυκὴ καὶ ἄλμυρά ὕδατα. Γνωρίζομεν ὡς βέβαιον ὅτι ἐπὶ τῆς σελήνης δὲν ὑπάρχει οὐδ' ἕχθος ὕδατος, οὐδ' ἀτμοσφαίρας, οὐδαίς δὲ διέφευγε μέχρι τῆς σήμερον τὴν γνώμην ταύτην. Αἱ θαλάσσαι, αἱ λίμναι, περὶ ὧν ὁ λόγος, εἰσὶ μεγάλα κηλίδες μαῦραι, αἱ δὲ πρῶτοι παρατηρηταί τῆς σελήνης ἐφαντάσθησαν ὅτι εἰς ἡμᾶς φαίνονται αὗται ὅμοιοι, καθὼς φαίνονται αἱ ἡμέτεραι λίμναι εἰς τοὺς κατοίκους τῆς σελήνης· πράγματι δὲ εἶναι ἡ ἐκτεταμέναι πεδιάδες φαινόμεναι ἡμῖν μαῦραι ἕνεκα τῶν ὁρέων, αἵτινα προεξέχοντα, φαίνονται ἡμῖν φωτεινά. Νομίζει τις ὅτι πάντα τὰ ὅρη τῆς σελήνης ἔχουσι χαρακτῆρα ἡφαίστειον. Τὰ διάφορα σχήματα τῶν τῆς σελήνης κρατῆρων καὶ αἱ διακεκομμέναι αὐτῶν κορυφαί, ἐμφαίνουσι τὰς συμβαινούσας ἐν τῷ ἐδάφει ἐκρηξεις. Οἱ κρατῆρες οὗτοι εἰσὶ πλατύτεροι τῶν τῆς γῆς, τὸ δὲ στόμιον τινῶν ἐξ αὐτῶν ὑπολογίζουσιν 180 χιλιομέτρων.

Τὰ ὅρη τῆς σελήνης εἰσὶν ὑψηλότερα τῶν ἡμετέρων. Τὸ ἡμέτερον Λευκὸν Ὄρος δὲν ἔχει εἰμὴ 4813 μέτρων ὕψος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, τὰ δὲ ὅρη Δοιρτέλ καὶ Λεϊβνίτις τῆς σελήνης ὑψοῦνται ὑπὲρ τὰ 8,000 μέτρα· πολλὰ δὲ ὑπερβαίνουν τὰ 4 καὶ 5 μίλια. Ὁ κρατὴρ τοῦ Λινναίου, ἂν καὶ παραβαλλόμενος πρὸς τοὺς ἄλλους εἶναι πολὺ μικρὸς, ἔχει 10,000 μέτρων στόμιον. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν, κατὰ τοὺς καλλιτέρευς χάρτας τῆς σελήνης, αὗτος καὶ τοὶ ὀλίγον ὑψηλότες, ἦτο κρατὴρ ἐσημειωμένος ἐν αὐτοῖς· μετέπειτα δὲ ἐφαίνετο ἡ ὡς ἀπλή λευκὴ στιγμὴ διακρινομένη ἐπὶ τῆς προσείας θαλάσσης τῆς Πουχίας. Προφανὲς ἡ ἐπιφάνεια ὑψώθη ἢ τὸ χεῖλος τοῦ κρατῆρος κατεβυβάσθη μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ παρακειμένου ἐδάφους. Αὐστηγῶς αὐδαίς παρέστη μέρος τῆς μεταβολῆς ταύτης, οὐδὲν τηλεσκοπίον ἀστρονόμου εἶδε τὴν ἐκρηξιν, ἐδόκει δὲ μετὰ πολλῆς συζητήσεως νὰ παραδεχθῶσι τὴν μεταβολὴν ταύτην ὡς πράγματι συμβῆσαν. Ὁ πρῶτος ὁ προκαλέσας τὴν πρσυχὴν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου ἦτο ὁ Γιούλιος Σηήθ. Κατὰ τὸ 1842 ὁ ἀξιόλογος αὗτος ἀστρονόμος ἐχάραξε χάρτας καὶ σχέδια τῆς σελήνης, ἐν οἷς ὁ κρατὴρ τοῦ Λινναίου ἐφαίνετο ὡς ἀληθὴς κρατὴρ· πρὸ τινῶν δὲ ἐτῶν παρατηρήσας τὸ μέρος τοῦτο τῆς σελήνης, τὸ εὖρον ἡλλαιωμένον, ὡς προσέποιεν. Τὰς παρατηρήσεις ταύτας παραδέχθη καὶ ὁ Γάλλος Σακεριάκ, ὁ πλῆρης ὑπομονῆς καὶ ἀξίως συγγρα-

φεύς τοῦ χάρτου τῶν οὐρανῶν· ὁ διάσημος ἀστρονόμος Jecchi di Roma, ὅστις καὶ τοὶ μὴ ὦν ἐξ ἴσου ἐπιβεβαιωτικὸς ὡς ὁ προειρημένος, δὲν ἀμφιβάλλει ἐν τούτοις ὅτι ἀλλαγὴ τις ἔλαβε χώραν· καὶ τέλος ὁ ἀξιόλογος διευθυντὴς τοῦ ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισίων Κάμιλλος Φλαμαρίων, ὁ τὸσον εὐγλωττος καὶ ποιητικὸς ὅσον καὶ σοφὸς συγγραφεὺς τοῦ ποιήματος «Περὶ τῆς πληθύσεως τῶν κατοικοῦμένων κόσμων» ὅστις διὰ τοῦ Κ. Λεζοννέ, παρουσίασε πραγματείαν περὶ τοῦ συμβάντος τούτου εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ἐν Παρισίοις. Ἀλλως τε πολλὰ εἰς ἐπίστευσαν ὅτι ἡ σελήνη δὲν ἐσθέθη ἐντελῶς.

Τὸν παρελθόντα αἰῶνα ὁ Κ. D'Ulla παρετήρησεν ἐν αὐτῇ σημειῶν τι φωτεινόν. Ὁ Herschell, αὐτὸς ὁ μέγας Herschell ἀνήγγειλε τὴν ὑπαρξιν τριῶν ἡφαιστειῶν ἐν ἐνεργίᾳ ἐπὶ τῆς σελήνης, κατὰ δὲ τὸ 1780 εἶδε πλείονα τῶν 150 φωτεινῶν σημείων χρώματος ἐρυθροῦ περὶ τῆς φύσεως τῶν ὁποίων αὗτος δὲν ἀπεφάνθη. Λέγεται, καὶ ἴσως ἐστὶν ἀληθές, ὅτι δὲν ἦσαν ἡ ὀπτική ἀπάτη, ὅσον καὶ τὰ ἀποτελέσματα ἐκεῖνα τοῦ φωτός, τὰ ὀφειλόμενα τῇ ἰδίᾳ φύσει τῆς οὐσίας, ἐξ ἧς τὰ ὅρη τῆς σελήνης σύγκεινται. Ὁ ἐρυθρὸς χρωματισμὸς τῶν σημείων ἐκεῖνων κατὰ τὰς ἐκλείψεις προέχεται ἐκ τῆς ἀντανταλάσεως τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐπὶ τῆς γλίσσης ἀτμοσφαίρας. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἤθελεν εἰσθαι μέγιστον θάρρος τὸ νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τῆς σελήνης ἐστὶν ἀκίνητος καὶ ὅτι πᾶσα ἡφαιστειὸς ἐνέργεια ἔπαυσε πρὸ χιλιάδων αἰώνων. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὠκεανοῦ τῶν Καταιγίδων ὑψώθησαν δύο μικροὶ κρατῆρες· ὁ κρατὴρ Cicc φαίνεται μεταβαλὼν σχῆμα μετὰ τὰς πρώτας ἀκριβεῖς παρατηρήσεις· οἱ δύο κρατῆρες Messier οἱ ἐπὶ τινι καιρὸν φαινομένοι ὁμοίομορφοι, ἀπὸ τοῦ 1837 παρουσιάζουσι σχῆμα καὶ διαστάσεις διαφόρους ἐξ αὐτοῦ ἄλλου.

Τὰ παραδείγματα ταῦτα εἰς ἃ προστίθεται νῦν τὸ τοῦ κρατῆρος τοῦ Λινναίου, δύνανται νὰ πολλαπλασιασθῶσιν· μὴ λησμονώμεν ἐν τούτοις ὅτι δὲν δύναται τις νὰ ᾔβητος περὶ τῶν λεπτῶν τούτων παρατηρήσεων. Ἡ περιφέρεια τῆς σελήνης εὐρίσκεται εἰς ἀπόστασιν 88,000 εἰς 100,000 λεύγας περίπου ἀπὸ τῆς γῆς· εἰς τοιαύτην δὲ ἀπόστασιν καὶ διὰ τοῦ ἰσχυροτέρου τηλεσκοπίου μετὰ πολλῆς δυσκολίας δύναται τις νὰ διακρίνῃ, ἐπομένως εὐκόλως σφαλῇ· ἀλλὰ βέβαιον ἐστὶν ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς σελήνης ἀλλοιωσεις ὑπῆρξαν μέγιστα πρῶτον, καθότι ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς, τοῦλάχιστον τὸ πρὸς τὴν γῆν ἐστραμμένον

μέρος, καρίσται μάρτυς τῶν ἀρχαιοτάτων ἐπαναστάσεων, πολλὰ δὲ πείθουσιν ἡμᾶς ὅτι ἐτι καὶ νῦν συμβαίνουσι τοιαῦτα. Ὅτι τὰ μεταγενέστερα συμβάντα εἰσὶ διάφορα καὶ κατ' ἐλάσσονας διαστάσεις, εὐκόλως ἐννοεῖται. Πλὴν τὸ ἐν αὐτῇ πῦρ ἐστὶν ἡ συνήθης αἰτία τῶν ἐκρήξεων καὶ ἀλλοιωσεων τοῦ ἐδάφους. Νῦν ἡ σελήνη ἐφυχράνθη ἂν καὶ οὐχὶ ἐντελῶς ἐντούτοις κατὰ τὸ περισσώτερον μέρος αὐτῆς. Ἡ μικρότης τοῦ ἀστρου τούτου καὶ ἡ ἐλλειψὶς ἀτμοσφαίρας κύκλῳ αὐτῆς, ἴσως ὑπῆρξεν ἀφορμὴ τῆς ταχείας αὐτοῦ ἀπονεκρώσεως. Ὡς πάντα τὰ ἀστρα ἀρχόμενα ἐξ ἀερειδῶν καταστάσεως μεταβάλλονται εἰς ὑγρὰν, οὕτω καὶ ἡ σελήνη, ταχύτερον τῆς γῆς, ἐγινε στερεὰ καὶ ἰκανὴ ὥπως κατοικηθῇ μετέπειτα ψυχραίνομένης, ἡζῶν ἀπεμακρύνθη αὐτῆς, ἐὰν βεβαίως ἡ ὀργανικὴ ζωὴ ὑπῆρξεν ὑποταταγμένη τοῖς αὐτοῖς νόμοις τοῖς διέπουσι τὴν γῆν. Ἰσως ἡ σελήνη ἔσχε ποτὲ ἀτμοσφαῖραν καὶ ὕδωρ, ὧν τινῶν φαίνεται ἐντελῶς ἐστερημένη τανῦν, καὶ ἀνευ τῶν ὁποίων ζωὴ δὲν ὑπάρχει. Ἀλλ' ἡ στέρσις τοῦ ὕδατος καὶ τῆς ἀτμοσφαίρας δὲν ἐμποδίζει τὴν ὑπαρξιν κεντρικοῦ πυρός.

Συμφωνῶ μετὰ τοῦ Κ. Φλαμαρίωνος ὅτι ἡ ἐλλειψὶς ἀέρος καὶ ὕδατος δὲν ἐπιτρέπει ἡμῖν ν' ἀρνηθῶμεν ἐντελῶς τὴν ὑπαρξιν κατοίκων ἐν τῇ σελήνῃ, διότι καὶ αὐτὸς ἐτι ὁ Κόπλερ ἐπίστευε καὶ διέκρινεν αὐτοὺς διὰ τοῦ ὀνόματος Privilvi καὶ Subvolvi. Ἡμεῖς ζῶντες εἰς σφαῖραν περικυκλωμένην ὑπὸ ἀέρος, ἀδυνατοῦμεν νὰ παραστήσωμεν ἐν τῷ πνεύματι ὄντα τὸσον διάφορον ἡμῶν, ζῶντα ὑπὸ τούτῳ ἐναντίους ὅρους. Πλὴν ἰδοὺ παρατήρησις τις κατὰ τῆς ὑπάρξεως τῶν σεληνητῶν λίαν ἰσχυρά· τὸ πλείστον μέρος τῶν νόμων τῶν διαπόντων τὴν γῆν, ἡ ἀδράνεια, ἡ ἐλξὶς εἰς μόνιμοι καθ' ὅλην τὴν ὕψλησιν μετὰ τὴν θαυμασίαν ἐκείνην ἀπλότητα καὶ ἐνότητα τῆς πλάσεως. Διὰ τοῦ λοιπὸν δὲν συμβαίνει ταῦτο καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους ὄρους καὶ ὡς πρὸς τὴν μὴ ἐπιτρέποντα τὴν ζωὴν εἰς οὐδεμίαν ἄλλην ὀργανικὴν οὐσίαν·

Ἦσπερ ἡ ἐλλειψὶς ἀέρος καὶ ὕδατος καὶ τὸ ὑπερβολικὸν ψυχρὸς καθιστῶσιν ἀδύνατον τὴν ὑπαρξιν τοιαύτης οὐσίας, τῆς μόνης, ἧτις δύναται νὰ πλάσῃ καὶ νὰ διατρέφῃ ὄντα ἐμφυγὰ. Ἐκτὸς τούτου ἡ μεταβολὴ ἐστὶν ἰδιότης τῆς ζωῆς, ἐν τῇ σελήνῃ δὲ τὸ πᾶν σχεδὸν ὑπνώσκει. Ἐνεκα τῆς ἐλλειψέως ἀτμοσφαίρας ἡ θερμότης τοῦ ἡλίου δὲν ματριαίεται κατὰ τὴν ἡμέραν, οὐδὲ διατρεῖται κατὰ τὴν νύκτα, φαντάσθητε δὲ ὅτι ἡμέρα καὶ νύξ σύγκεινται ἐκ 350 ὡρῶν. Ἀνεπὸφορος θερ-

μότης καίει τὸ ἔδαφος αὐτῆς, ἐνῶ ὁ ἥλιος λάμπει, δριμύτατον δὲ ψῦχος διαδέχεται αὐτήν, μόλις αὐτοῦ ἀφανισθέντος. Λυκαυγὲς δὲν ὑπάρχει, οὐδεὶς ἦχος ἀκούεται, ἐπομένως οὐδὲ φωνή. Ἡ γῆ, εἰς παρατηρητὴν ἰστάμενον εἰς τὸ πρὸς τὴν γῆν ἐστραμμένον μέρος τῆς σελήνης, φαίνεται ἀκίνητος καὶ λαμπρὰ εἰς τὸ αὐτὸ σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος, τριεκαδεκάκις μεγαλύτερα καὶ φωτεινότερα ἢ ὁ δορυφόρος τῆς γῆς ὅς ἡμῶν θεωμενος.

Ἀλλὰ δύναται τις νὰ εἴπῃ μετὰ τοῦ Φλαμαρίωνος ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς σελήνης ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχουσιν ἀμφιβάλλουσι περὶ τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως. Ἐκ τῆς ἀκινήτου σφαίρας αὐτῶν βλέπουσιν ἄστρον χρώματος πρασίνου κεκαλυμμένον κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος αὐτοῦ ὑπὸ ὕδατος, τὸ ὁποῖον θέλει φαίνεσθαι τὸσον ἀκατάλληλον πρὸς ζωὴν, ὅσον εἰς ἡμᾶς τὸ κενόν. Βλέπων τις ἐκ τῆς σελήνης τὰ στερεὰ μέρη τῆς γῆς, τὰ ἀπότομα ὄρη κεκαλυμμένα ὑπὸ χιόνος καὶ διαχωριζόμενα ὑπὸ ἐρήμων καταλεκουμένων ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἀμφιβάλλει βεβαίως περὶ τῆς ὑπάρξεως ζωῆς ὑπὸ τὸσον διάφορον κλίμα τοῦ τῆς σελήνης. Αἱ ἐποχαὶ αἱ παρέρχόμεναι τὸσον ἀνομοίως παρ' ἡμῶν θέλουσι φαίνεσθαι παρὰ τοῖς Σεληνήταις ὡς ὅροι λίαν ἀσυμβίβαστοι πρὸς ἀνάπτυξιν πάσης ὀργανικῆς οὐσίας. Πόσας μεταβολὰς ἡδύναντο νὰ παρατηρήσωσιν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἡμῶν, τῇ ἐπὶ μὲν λευκῇ, ἐπὶ κυανῇ, ἐπὶ διαφανεῖ ὡς ὁ κρύσταλλος, ἐπὶ δὲ μὴ!

Καὶ πῶς δύνανται ποτε νὰ ἐννοήσωσι ποίας ὠφελείας ἢ ἀτμοσφαῖρα ἐστὶ πρόξενος εἰς ἡμᾶς; Καὶ μετὰ πόσης ταχύτητος στρέφεται ὁ πλανήτης οὗτος! Ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ διχτρέχουεν τὸσον διάστημα ὅσον ἡ σελήνη ἐν ἐνὶ μηνί. Οἱ καλοὶ Σεληνῆται ἔχουσι πλείστους ὅσους λόγους, ὅπως ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ γῆ δὲν ἐπλάσθη ἢ ὅπως φωτίζῃ αὐτοὺς κατὰ τὰς μακρὰς αὐτῶν νύκτας. Τί ὑποθετέον ἐξ ὅλων τούτων; Ὅτι καὶ μὲ ὅλας τὰς προόδους τῆς ἐπιστήμης καὶ τὰς ἐφευρέσεις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, δὲν γνωρίζομεν οὐδὲν βέβαιον ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντικειμένου, καὶ ὅτι κί διαβεβαιώσεις εἰσὶ λίαν τολμηραί. Μ.

(Ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ, ἔκ τινος κιλλίου)

ΟΛΜΟ: — Σύνταγμα ἰδιαίτερον πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν ὀλμων συνεκροτήθη ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'. συνέκειτο δὲ κατ' ἀρχὰς ἐκ δύο λόγων. Τὸ 1684 ὁ βασιλεὺς προσέθεσε δεκατρεῖς λόγους. Τὸ 1710 ὠργάνωσε δεύτερον τάγμα, συγκροτούμενον ἐξ ἰσού ἀριθμοῦ λόγων· ἕκαστος λόγος περιελάμβανε τεσσαράκοντα ἀνδρας.

Τὸ σύνταγμα αὐτὸ ἦτο ἐπιφορτισμένον ἰδίᾳ τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ὀλμων καὶ τῶν ὀβίδων. Ὁ βασιλεὺς ἦτο συνταγματάρχης. Οἱ ἀξιωματικοὶ ἐλάμβανον διαταγὰς παρὰ τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ τοῦ πυροβολικοῦ, ἀντισυνταγματάρχου ἐν τῷ συντάγματι.

Ὁ πρῶτος λόγος τοῦ πρώτου τάγματος περιελάμβανε ἓνα λοχαγόν, δύο ὑπολοχαγοὺς, ἓνα σημαιοφόρον κλ. καὶ ὑπ' αὐτοὺς δεκάμους, ὑπηρετάς τῶν πυροβόλων, τουφεκιοφόρους. Ὁ δεύτερος λόγος ἓνα ὑπολοχαγόν, ἓνα ἀνθυπολοχαγόν κτλ., πυροβολιστὰς καὶ τουφεκιοφόρους. Ἡ σημαία ἦτον ἐξυφασμένη ἐκ κυανοῦ καὶ ἐρυθροῦ ἐξ ἡμισείας, μὲ λευκὸν σταυρὸν ἐν τῷ μέσῳ κεκοσμημένον διὰ χρυσῶν ἀνθοκρίνων.

Τὸ χρίσμα τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας κατῆλθε καὶ αὐτὸ ἐξ οὐρανοῦ· κατὰ τινὰ χρονολόγησιν, καθ' ἣν στιγμήν ὁ ἅγιος Ρεμὺ εἰσῆγε τὸν βασιλέα Κλόβιν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίσιν, τὸ ἄγγελον τὸ περιέχον τὸ μῦθον συνετρίβη. Οἱ εἰδωλολάτραι ἐπλήσθησαν χαρᾶς καὶ προσεπάθησαν ν' ἀποτρέψωσι τὸν βασιλέα τοῦ νὰ γείνη χριστιανός· ἀλλ' ὁ ἅγιος Ρεμὺ ἦτο παρών· ἀνέβλεψε πρὸς τὸν οὐρανόν, προσευχήθη καὶ ἄγγελος κατῆλθεν ἐκείθεν φέρων τὸ χρίσμα, διὰ τοῦ ὁποῖου κατόπιν ἐγρίοντο οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας κατὰ τὴν στέψιν των. Ἐβυλάσσετο δὲ αὐτὸ ἐντὸς χρυσῆς θήκης περιβεβλημένης διὰ κρυστάλλου. Τὸ 1793 συνετρίβη ἐν τῇ δημοσίᾳ πλατείᾳ τῶν Ῥημῶν ὑπὸ τοῦ μέλους τῆς συντακτικῆς συνελεύσεως Ρούλ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΕΝΙΕΡΟΣ

ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων τοῦ γλυκυτάτου τῶν γάλλων μυθιστοριογράφου Ἰωσήφ Μερῦ

Τιμᾶται ὁρ. 3.

Εἰς τοὺς ΠΡΟΠΑΗΡΟΝΟΝΤΑΣ ἐτησίαν ἢ τοῦλάχιστον ἑξαμηνιαίαν

συνδρομὴν τοῦ νέου περιοδικοῦ

ΠΑΡΘΕΝΩΝ

τὸ ὥραϊον τοῦτο μυθιστόρημα διδεται

ΔΩΡΕΑΝ